

การบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี¹

Collaborative Community Development Among Social Development And Human Security Volunteer (SDHSV) and Local Administrative Organizations in Kanchanaburi Province

สมสุรางค์ จี้แสง²

ผศ.ดร.พีระพงษ์ ภัคคีรี³

ผศ.ดร.ปะการัง ชื่นจิตร⁴

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบูรณาการความร่วมมือ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามี 2 กลุ่ม คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 315 คน และนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 126 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ 1) ผลการศึกษาระดับการบูรณาการความร่วมมือ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับน้อย 2) ผลการศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือ พบว่า ปัจจัยด้านจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ปัจจัยด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 2 ปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 3 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 4 และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่าปัจจัยสนับสนุนทั้ง 5 ปัจจัย เป็นปัจจัยส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

คำสำคัญ: การบูรณาการความร่วมมือ, อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.), การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

¹บทความเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง “การบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี”

²นักศึกษาระดับปริญญาโทโครงการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

⁴อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

Abstract

The aim of this research to study the level of Collaborative Community Development and factors affecting the Collaborative Community Development Among Social Development And Human Security Volunteer (SDHSV) and Local Administrative Organizations in Kanchanaburi Province. In this quantitative research, The samples in the study consisted of 2 groups: 315 Social Development and Human Security Volunteers in Kanchanaburi province and 126 Community Developers in Local Administrative Organizations in Kanchanaburi Province. The data collection tool was a questionnaire and data was proceeded by software package (SPSS). The data analysis included percentage, mean and standard deviation.

The study results were summarized as follows: 1) The results of the study on the level of Collaborative Community Development found that the mean was 2.30, indicating that the samples had the level of Collaborative Community Development Among Social Development And Human Security Volunteer (SDHSV) and Local Administrative Organizations in Kanchanaburi Province at a low level. 2) The results of the study of supporting factors affecting the Collaborative Community Development found that: 1st Consciousness, the mean was 4.80, agreed at the highest level. 2nd Attitude, the mean was 4.74, agreed at the highest level. 3rd Roles and Responsibilities, the mean was 4.58, agreed at the highest level. 4th Public Interest, the mean was 4.35, agreed at the highest level. 5th Personal Relationships, the mean was 4.29, agreed at the highest level. Indicating that the samples agree at the highest level that all 5 supporting factors are factors affecting the Collaborative Community Development Among Social Development And Human Security Volunteer (SDHSV) and Local Administrative Organizations in Kanchanaburi Province.

Keywords: Collaborative, Social Development And Human Security Volunteer (SDHSV), Community Development

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยการช่วยเหลือและส่งเสริมกลุ่มผู้ที่ประสบปัญหาทางสังคม ทั้งเด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพยายามสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการทำงานเชิงบูรณาการ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และอพม. ถือว่าเป็นภาคีเครือข่ายสำคัญในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นคนในชุมชนที่มีความใกล้ชิดและเข้าใจชุมชนมากที่สุด แต่ในปัจจุบันยังไม่เห็นความชัดเจนในการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับอพม. หากสามารถมีการบูรณาการความร่วมมือกันได้ จะช่วยสามารถทำให้งานช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษานี้ เนื่องจากปัจจุบันผู้ศึกษาปฏิบัติงานในหน่วยงานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งต้องมีการทำงานร่วมกับอพม. และนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่าในบางพื้นที่ในจังหวัดกาญจนบุรี นักพัฒนาชุมชนไม่เคยทำงานร่วมกับอพม. หรืออาจจะไม่ทราบว่าใครในชุมชนที่เป็นเครือข่ายอาสาสมัครต่างแยกกันทำงานทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและการให้ความช่วยเหลือ แต่ในบางพื้นที่นักพัฒนาชุมชนมีการทำงานร่วมกับอพม. ทำให้สามารถช่วยเหลือดูแลประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้เห็นความสำคัญของการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างทั้งสองส่วนนี้ จึงสนใจที่จะศึกษาระดับการบูรณาการร่วมมือ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการร่วมมือกัน ระหว่างอพม. กับนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และอาจจะนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางเพื่อให้มีระดับการบูรณาการร่วมมือกันเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นผลประโยชน์ในการดำเนินงานทางด้านสังคม ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดกาญจนบุรี

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานของการศึกษา

1. ระดับการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับน้อย
2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน ปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตสำนึก ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีการศึกษาเนื้อหาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาระดับการบูรณาการความร่วมมือและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน ปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตสำนึก รวมถึงทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท, แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ, แนวคิดการบูรณาการ และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 13 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 1,472 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างกลุ่มประชากรเพื่อให้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน

กลุ่มที่ 2 นักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 122 แห่ง มีจำนวนทั้งหมด 126 คน โดยศึกษาและเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดจำนวน 126 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2564 – เดือนธันวาคม 2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงระดับการบูรณาการความระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารของราชการและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาท

จากการศึกษาความหมายของบทบาท สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลกระทำตามตำแหน่งหน้าที่และสถานภาพที่กำหนดไว้ หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตนเองกับตำแหน่งทางสังคม โดยบทบาทเกิดขึ้นจากการที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม มีข้อกำหนด ข้อตกลง หรือข้อบังคับ เพื่อให้แต่ละคนถือเป็นแนวปฏิบัติ

ทฤษฎีบทบาทของราล์ฟ ลินตัน (Ralph Linton's Role Theory) กล่าวว่าไว้ว่า ตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาทหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น บุคลิกของผู้สวมบทบาท ลักษณะของสังคม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม

ทฤษฎีบทบาทของเนเดล (Nadel's Role Theory) กล่าวว่า บทบาท คือ ส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ

1. ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท
2. ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้
3. ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

จากการศึกษาความหมายของแรงจูงใจ สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง พลังผลักดันให้คนแสดงพฤติกรรมออกมา และแรงจูงใจยังกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมนั้น จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจ คือ สิ่งกระตุ้น หรือสิ่งเร้า ที่ทำให้คนมีพลังในการใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ และแสวงหาความรู้ใหม่ ในการทำงานด้วยความเต็มใจ และมีความสุขกับการทำงาน เพื่อจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ

ประเภทของแรงจูงใจ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการในการทำ การเรียนรู้ หรือแสวงหาบางอย่างด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้มีบุคคลอื่นมา 2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคล ที่ได้รับแรงกระตุ้นมาจากภายนอกให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg ได้ให้ความเข้าใจว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากแต่คน และปัจจัยที่ใช้ในการบำรุงจิตใจจะสามารถช่วยขจัดความไม่พอใจต่างๆ ได้ แต่จะไม่สามารถสร้างความพึงพอใจได้ ดังนั้น ในกระบวนการจูงใจที่ต้องการสร้างให้เกิดแรงจูงใจที่ดี จึงจำเป็นต้องจัดและกำหนดปัจจัยต่างๆ ทั้งสองกลุ่ม คือ ปัจจัยที่ใช้บำรุงจิตใจ (สภาพแวดล้อม) และปัจจัยที่ใช้จูงใจได้ (ของงานที่ทำ) ทั้งสองอย่างพร้อมกัน

ทฤษฎีการจูงใจของแมคเกรเกอร์ (McGregor's Theory X and Theory Y) โดยทฤษฎี X มองความเป็นมนุษย์ในแง่ไม่ดี ผู้ที่เชื่อตามแนวคิดของทฤษฎีนี้หากจะมอบหมายให้ใครทำงานอะไร ต้องมีหัวหน้างานคอยควบคุม บังคับบัญชา มีการว่ากล่าวและลงโทษ โดยมีเหตุผลว่าพื้นฐานของคนมักเกียจคร้าน และขาดความรับผิดชอบ ส่วนทฤษฎี Y มองความเป็นมนุษย์ในแง่ดี ความเชื่อที่ว่ามีมนุษย์เป็นผู้ที่ชอบสังคม อยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระบบสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นอกจากนั้นทฤษฎี Y ยังเน้นการพัฒนาตนเองของมนุษย์แต่ละคน มนุษย์มักรู้จักตนเองดี และรู้ขีดความสามารถของตน ผู้บังคับบัญชาควรมีความรู้สึกรักใคร่ที่ดีต่อพนักงาน และควรสร้างสถานการณ์ที่เอื้อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ทั้งที่เป็นเป้าหมายส่วนบุคคล และเป้าหมายขององค์การ

แนวคิดการบูรณาการ

ความหมายของคำว่า บูรณาการ ที่เป็นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ แล้วมีผลทำให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม แนวคิดของการบูรณาการจะอิงกับทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ซึ่งว่าด้วยระบบที่ประกอบด้วยส่วนย่อยต่างๆ ที่ทำงานด้วยกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

แนวคิดการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการ เปลี่ยนแปลงคนและชุมชนให้ดีขึ้น โดยใช้พลังและความร่วมมือจากคนในชุมชนและ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรในชุมชน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิด ความก้าวหน้าทั้งในด้าน คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง โดยมุ่ง ยกระดับมาตรฐานการ ครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

เป้าหมายของการพัฒนาชุมชน คือ การที่คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขตามสมควรแก่ อัตภาพของตนเอง สามารถปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นและอยู่ร่วมกันกับคน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ๆ ในชุมชนของตนเองได้อย่างมีความเอื้ออาทรต่อกันจนเกิดความเป็นชุมชนขึ้น เมื่อคนมีความสุขแล้วย่อมส่งผลให้ชุมชนของตนเกิดความเข้มแข็งยั่งยืนในที่สุด

ความรู้เกี่ยวกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

งานอาสาสมัคร เป็นงานที่มีคุณค่าต่อสังคม เป็นการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน โดยอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานภายใต้สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะเรียกออาสาสมัครเหล่านี้ว่า “อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” ชื่อย่อ “อพม.” ส่วนภาษาอังกฤษ คือ “Social Development and Human Security Volunteer” ชื่อย่อภาษาอังกฤษ “SDHSV” โดยอพม. จะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในชุมชน และมีความสนใจเข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง “ด้วยความสมัครใจ” ซึ่งคุณสมบัติของอพม. จะถูกกำหนดโดยระเบียบเกี่ยวกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อความเป็นเอกภาพและมีการดำเนินงานในทุกจังหวัดของประเทศไทย ซึ่งเริ่มมีการดำเนินงาน สนับสนุนส่งเสริมให้อพม. เข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน

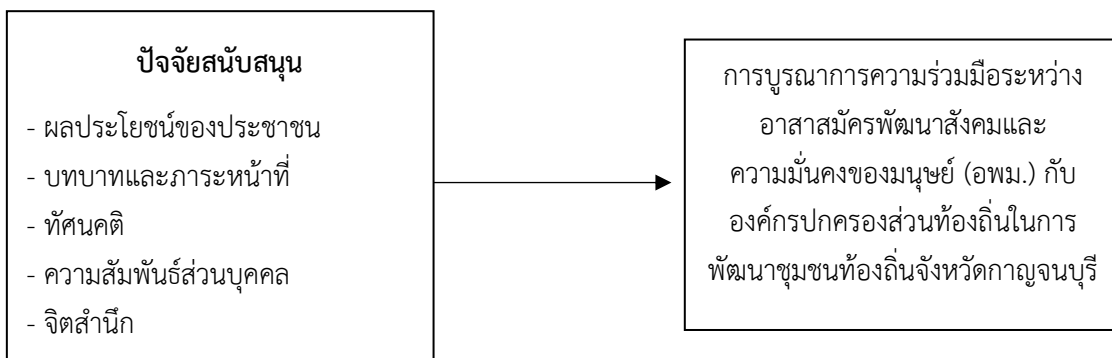
บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ อพม. คือ 1. ปฏิบัติตามนโยบายของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง 2. ค้นหา ชี้เป้า เฝ้าระวัง สืบหาข้อมูล เสนอรายชื่อผู้ประสบปัญหาทางสังคม ให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพิจารณา เพื่อขอรับการช่วยเหลือตามภารกิจของกระทรวง 3. ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสาน ติดตาม เสนอแนะแนวทางการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการและดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมาย ตามภารกิจของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง หรือตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง 4. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้นๆ 5. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคม และเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม 6. ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม 7. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดการรณรงค์ ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคม และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง และ 8. ศึกษา พัฒนาตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวง หรือ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน

ความรู้เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การจัดการปกครองท้องถิ่นของคนในท้องถิ่น โดยการเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาดำเนินการปกครอง ซึ่งท้องถิ่นและชุมชนแต่ละชุมชนดังกล่าว อาจมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างทั้งในด้านพื้นที่ จำนวนประชากร ความเจริญมั่งคั่ง ทำให้ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะ

มาตรา 283 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ทั่วไป ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีอำนาจหน้าที่เฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

รูปแบบของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ บทความ ผลงาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา
2. ศึกษาภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี และนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 13 อำเภอ มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั้งสิ้น 1,472 คน

กลุ่มที่ 2 นักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี โดยในจังหวัดกาญจนบุรี มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 122 แห่ง มีนักพัฒนาชุมชนจำนวนทั้งหมด 126 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างของประชากร ด้วยการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยคิดจากระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จำนวน 315 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวนทั้งหมด 126 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นแบบสอบถามทั้งแบบปลายปิด (Close Ended Question) และปลายเปิด (Open – ended Questions) โดยมีแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด

1. แบบสอบถามสำหรับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี
 2. แบบสอบถามสำหรับนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี
- โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด จะประกอบไปด้วยคำถามทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อวัดระดับการบูรณาการความร่วมมือเป็นแบบสอบถามปลายปิดให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว โดยมีการตอบ 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย ระดับ 1 = น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือเป็นแบบสอบถามปลายปิดให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว โดยมีการตอบ 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับ 4 = เห็นด้วย ระดับ 3 = ไม่แน่ใจ ระดับ 2 = ไม่เห็นด้วย ระดับ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นลักษณะแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามไปหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูเนื้อหา และปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษาสมบูรณ์แล้ว คือ แบบสอบถาม ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. ประสานขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง 13 อำเภอ และนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 122 แห่ง ซึ่งมีจำนวน 126 คน

2. นำแบบสอบถาม ให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่ละอำเภอ รวมทั้งหมด 315 ชุด และให้นักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งหมด 126 ชุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science)

โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย โดยการหาค่า มัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การบรรยายประกอบตารางแสดงข้อมูลทางสถิติ อภิปรายผลโดยมุ่งสาระสำคัญจากแบบสอบถามประกอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการบรรยายผลที่ได้จากการศึกษา

3. คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น นำมาสรุปเป็นประเด็น

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบูรณาการระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ บทความ ผลงาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา และการศึกษาภาคสนาม โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 315 คน และนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 126 คน

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีการนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย และการวิเคราะห์ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบูรณาการระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีดังนี้ พบว่า ในประเด็นเรื่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือ พบว่า ปัจจัยด้านจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ปัจจัยด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 2 ปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 3 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 4 และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่าปัจจัยสนับสนุนทั้ง 5 ปัจจัย เป็นปัจจัยส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

อภิปรายผลการศึกษา

1. ประเด็นเรื่องระดับการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี จากผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมของจังหวัดกาญจนบุรี อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบูรณาการความร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย มีความขัดแย้งกับงานวิจัยของ จริยา แดงวันสี (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาท หน้าที่ตามภารกิจของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกาฬสินธุ์” ที่ผลการศึกษาพบว่า อพม. ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ภารกิจทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านร่วมใจทำแผนชุมชน ซึ่งความขัดแย้งของผลการศึกษาที่เกิดขึ้นนี้เป็นการสนับสนุนทฤษฎีบทบาทของราล์ฟ ลินตัน Ralph Linton's Role Theory ที่อ้างถึงในพิทยา (2535:14) กล่าวไว้ว่า ตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาทหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น บุคลิกของผู้สวมบทบาท ลักษณะของสังคม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม เนื่องจากการศึกษามีความแตกต่างกันทั้งกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา และบริบทพื้นที่ที่ทำการศึกษา ทำให้ผลการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานในระดับที่ต่างกัน

2. ประเด็นปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 4 ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดการพัฒนาชุมชน ที่ให้ความสำคัญกับการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะการพัฒนาชุมชน คนที่ได้รับผลจากการพัฒนาก็คือประชาชนที่อยู่ในชุมชน และสอดคล้องกับความหมายของ การบูรณาการ ตามแนวคิดการบูรณาการ ที่เป็นการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ แล้วมีผลทำให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นหากเมื่อมีการบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนเกิดขึ้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ก็คือประชาชนในชุมชนนั่นเอง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาต่างเห็นด้วยว่า หากมีการบูรณาการความร่วมมือกัน จะทำให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลือเร็วขึ้น และในการทำงานสามารถช่วยลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความ

เดือรื้อนได้ ซึ่งผลประโยชน์ของประชาชน ถือเป็นเป้าหมายร่วมกันของทั้งอพม. และอปท. ดังนั้นปัจจัยด้านผลประโยชน์ของประชาชน จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลการศึกษานี้ยังเป็นการสนับสนุน ทฤษฎีการจูงใจของแมคเกรเกอร์ McGregor's Theory Y ที่มองความเป็นมนุษย์ในแง่ดี แนวคิดของทฤษฎีนี้ มองว่ามนุษย์มักยึดมั่นกับวัตถุประสงค์ของงาน เมื่อทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานจะเกิดความรู้สึกพอใจ เกิดความพยายามในการทำงานมากขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาด้านปัจจัยผลประโยชน์ของประชาชนในครั้งนี้ หากเมื่อมีการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้ประสบความสำเร็จสักครั้งหนึ่ง ก็จะเกิดความรู้สึกพอใจ และภูมิใจที่ตนเองสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือคนในชุมชน และสามารถมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองได้นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองมากขึ้น และเพื่อช่วยทำให้คนในชุมชนได้รับความช่วยเหลือในแต่ละด้านได้ครอบคลุม เข้าถึงสิทธิและบริการของรัฐมากขึ้น

3. ประเด็นปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่ จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่ เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 3 ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือกัน เพราะทั้งอพม. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างมีระเบียบกฎหมาย ที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทและภาระหน้าที่ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับความรู้เกี่ยวกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีการระบุบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2564 หมวด 3 ข้อ 26 ว่าอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องมีบทบาทในการประสานและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม และจากความรู้เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการระบุบทบาทหน้าที่ไว้ว่า ต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างส่วนราชการและภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นทุกด้าน ดังนั้นการที่จะมีการบูรณาการความร่วมมือกัน ปัจจัยด้านบทบาทและภาระหน้าที่จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ ทั้ง 2 ฝ่ายควรจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และภารกิจงาน เพื่อทำความเข้าใจในบทบาทของแต่ละฝ่าย ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับและให้ความสำคัญในบทบาทของกันและกัน ตลอดจนสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน และนำมาสู่ผลลัพธ์ที่ทั้งสองฝ่ายมีการบูรณาการความร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งผลการศึกษา ยังเป็นการสนับสนุน ทฤษฎีบทบาทของเนเดล (Nadel's Role Theory) ที่อ้างถึงในพิทยา (2535: 14) กล่าวว่า บทบาทคือส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะคือ 1. ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท 2. ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้ 3. ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย แสดงให้ว่าตัวละครเปียบ กฎหมาย ที่มีการระบุบทบาทและภาระหน้าที่ไว้นั้น เป็นส่วนประกอบหนึ่งของบทบาท ที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่มีการกำหนดไว้ซึ่งก็คือ การประสานงานกันในการช่วยเหลือประชาชน และการพัฒนาชุมชน นำไปสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกัน

4. ประเด็นปัจจัยด้านทัศนคติ จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติ เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 2 ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณวิภา ศรีวงศ์ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการศึกษา พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการเห็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นการปฏิบัติบทบาทหน้าที่อพม. ทำให้เกิดการ

พัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายในสังคม ตามภารกิจของกระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รองลงมา คือ ประเด็นการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ที่
ถึงบทบาทหน้าที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาสังคมในท้องถิ่นของตนเอง
ดังนั้น ปัจจัยด้านทัศนคติ จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี
เป็นปัจจัยภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่ง จะช่วยเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลทำในพฤติกรรม
ที่เหมาะสม หากทั้งอพม. และนักพัฒนาชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทัศนคติในทางที่ดี มองว่า การ
พัฒนาชุมชนและสังคม เป็นเรื่องของทุกภาคส่วนที่จะต้องร่วมมือกันบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทำให้
ปัจจัยด้านทัศนคติ จึงเป็นหนึ่งในแรงจูงใจสำคัญ ที่ส่งผลหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมบูรณาการ
ความร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

5. ประเด็นปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์
ส่วนบุคคล เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 5 ว่าเป็นปัจจัยที่
ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัครเดช เนตรสุวรรณ (2561)
ศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือของชุมชนเกิดใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษา ในส่วนของวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ยังมีปัจจัยอื่นที่
ส่งผลต่อการสร้างความร่วมมือดังกล่าว ได้แก่ การสร้างการทำงานที่ตรงกับผู้อื่น การสร้างความเท่าเทียม
กัน และการสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อ
ผลประโยชน์ของชุมชนและตนเอง รวมทั้งผลการศึกษา ยังสนับสนุนในเรื่องของปัจจัยค้ำจุน ตามทฤษฎี
Motivation-Maintenance Theory ของ Herzberg Frederick Herzberg มีการพูดถึงเรื่องความสัมพันธ์
ไว้ว่า เป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกบุคคล หากบุคคลมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและ
กัน สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดี ดังนั้นปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
บูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี หากทั้งสองฝ่ายมีความรู้สึกต่อกันในทาง
ที่ดี ทำให้รู้สึกเต็มใจและยินดีที่จะต้องมาทำงานพัฒนาชุมชนร่วมกัน ตลอดจนส่งผลให้การทำงานร่วมกันนั้น
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ประเด็นปัจจัยด้านจิตสำนึก จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านจิตสำนึก เป็นปัจจัยที่กลุ่ม
ตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยในระดับมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการ
ความร่วมมือกัน เพราะตามแนวความคิดการพัฒนาชุมชน ความสำคัญของการพัฒนาชุมชน ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ
ประชาชน ที่ต้องเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกรักในชุมชนถิ่นฐานของตนเอง มีใจที่อยากจะพัฒนาชุมชนของตนเอง รู้สึก
ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ที่จะต้องมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง และมีความ
สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัครเดช เนตรสุวรรณ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การสร้าง
ความร่วมมือของชุมชนเกิดใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี”
ผลการศึกษา พบว่า ยุทธศาสตร์การสร้างความตระหนักและมีจิตสำนึกรักท้องถิ่น มีจิตสำนึกกร่วมมือ
พัฒนาท้องถิ่น เป็น 1 ใน 4 ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือของชุมชนเกิดใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ดังนั้นปัจจัยด้านจิตสำนึก จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัคร
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจังในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและเป้าหมายในการบูรณาการความร่วมมือกัน
2. การกำหนดประเด็นในการบูรณาการความร่วมมือกันให้มีความชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ทั้งอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับรู้และเข้าใจตรงกัน ตลอดจนสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

1. ควรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทหน้าที่ ภารกิจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อความเข้าใจในบทบาทของแต่ละฝ่าย ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น และทำงานบูรณาการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการจัดกิจกรรม หรือการพูดคุยสื่อสารกันระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมทั้งอาจจะมีการสรุปผลการดำเนินงาน ถอดบทเรียนการทำงาน วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ความล้มเหลว ความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและหาแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. การให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้ามามีบทบาทในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการความร่วมมือ ที่อาจจะมึมุมมองและตัวปัจจัยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งอาจจะได้ข้อมูลสำคัญที่นำไปเป็นแนวทางการส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือได้
2. ควรศึกษาเรื่องการบูรณาการความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ในระดับย่อยลงมา คือ ระดับอำเภอ ซึ่งจะทำได้ผลการศึกษาที่เจาะลึกลงไป เพราะแต่ละอำเภอจะมีระดับในการบูรณาการความร่วมมือต่างกัน โดยผลการศึกษาระดับอำเภอ อาจจะได้ผลการศึกษาที่ต่างจากภาพรวมในระดับจังหวัด

บรรณานุกรม

- ชั้นทอง เสือดวง. (2555). แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยา แดงวันสี. (2556). บทบาท หน้าที่ตามภารกิจของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุไรรัตน์ พลเลิศ. (2550). แนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐจารีย์ จินดาวงศ์. (2555). ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราชในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปนัดดา पालวัฒน์. (2550). แนวทางพัฒนาการประสานงานสวัสดิการสังคมของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนนทบุรีกับองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2535). รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณวิภา ศรีวงศ์. (2559). ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณณี คลังทอง. (2557). แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุภาวดี ผิวคำ. (2561). การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตสถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อัครเดช เนตรสุวรรณ. (2561). ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือของชุมชนเกิดใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.